

PROCEEDINGS

การประชุมวิชาการ: ดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2559

The 5th National and International Academic Conference 2016

สร้างสรรค์งานวิจัย จากคลังปัญญาท้องถิ่นสู่สากล

THINK GLOBALLY, ACT LOCALLY : PARADIGMS IN RESEARCH CREATIVITY

24-26 April 2016
Yala Rajabhat University

Proceedings

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 The 5th National and International Academic Conference 2016

สร้างสรรค์งานวิจัย จากคลังปัญญาท้องถิ่นสู่สากล

THINK GLOBALLY, ACT LOCALLY : PARADIGMS IN RESEARCH CREATIVITY

24-26 April 2016
Yala Rajabhat University

จัดโดย

เครือข่ายความร่วมมือมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏราษฎรชนครินทร์ และมหาวิทยาลัยฟ้าภูโณนี
ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

Organized by

University Networks of Yala Rajabhat University, Princess of Naradhiwas University and Fatoni University
in Cooperation with Office of Higher Education Commission of Thailand
and Southern Border Provinces Administrative Centre of Thailand

คำนำ

ด้วยเครือข่ายความร่วมมือ 3 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และมหาวิทยาลัยฟ้าภูนี ได้ทำความสะอาดร่วมมือในการจัดงานประชุมวิชาการระดับชาติเป็นประจำทุกปี โดยมุ่งเน้นกันเป็นเจ้าภาพและในปี พ.ศ. 2559 นี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดงานประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 ในหัวข้อ “สร้างสรรค์งานวิจัย จากคลังปัญญาท้องถิ่นสู่สากล” (Think Globally, Act Locally: Paradigms in Research Creativity) ระหว่างวันที่ 24-26 เมษายน 2559 โดยเป็นการประชุมระดับนานาชาติครั้งแรกในรอบ 5 ปี เพื่อรองรับบทบาทความระดับนานาชาติจากทั่วไปประเทศและต่างประเทศ และยังเป็นการสร้างเครือข่ายจากต่างประเทศอีกด้วย สำหรับการประชุมครั้งนี้ ประกอบด้วยการบรรยายปาฐกถาพิเศษจาก ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ นักวิชาการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยยาล์วาร์ด สหรัฐอเมริกา และการเสนาโนทีซ์กลมโดยนักวิชาการจากต่างประเทศ สำหรับในส่วนของการนำเสนอผลงานทางวิชาการของนักวิจัยประกอบไปด้วยการนำเสนอภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม คือ กลุ่ม วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ กลุ่มเทคโนโลยีและนวัตกรรม กลุ่มนิเทศศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว กลุ่มการศึกษาและศาสนา และกลุ่มอิสลามศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการจัดแสดงนิทรรศการจากเครือข่ายความร่วมมือและมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในภาคใต้อีกด้วย

ในนามตัวแทนเจ้าภาพหลักในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และเครือข่ายความร่วมมือที่ได้มอบทุนสนับสนุนการจัดงานประชุมในครั้งนี้ ขอขอบคุณเจ้าของผลงานทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจกับทางงานประชุมในการส่งผลงานเข้าร่วมนำเสนอในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่มีส่วนช่วยพิจารณาและคัดกรองคุณภาพบทความอย่างเข้มข้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอทุกความวิจัยไปต่อยอดหรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต

สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Preface

The 3 university network of Yala Rajabhat University, Princess Naradhiwas University and Fatoni University have collaborated in organizing the national academic conference by take turn hosting annually. In 2016, Yala Rajabhat University is assigned to host the 5th National and International Academic Conference under the theme of "Think Globally, Act Locally: Paradigms in Research Creativity" during 24-26 April 2016. This Conference is regarded as the first international conference of the 3 university network which was held to serve the international research journal presentation from within the country and overseas. It is also to act as the networking platform. This Conference comprised the keynote address from Professor Dr. Kriengsak Chareonwongsak, Senior Fellow from Howard University, USA and the plenary discussion by academicians from overseas. As for the research presentation, the process was done by oral and poster presentations under the 6 sub-themes of Sciences and Applied Sciences, Innovation and Technology, Humanities and Social Sciences, Business Administration, Economics and Tourism, Religion and Education, and Islamic Studies. Besides, the academic exhibitions from relevant organizations were also presented.

On behalf of the host, it is our pleasant duty to acknowledge the financial support from the Office of the Higher Education Commission (OHEC), the Southern Border Provinces Administration Centre (SBPAC) and the network. We would also like to thank all researchers, participants and experts who contributed to the success of this Conference. Hopefully, these proceedings will be fruitful and be applied for the future benefit.

Southern Border Research and Development Institute
Yala Rajabhat University

คณะกรรมการดำเนินงาน

Board Operations

เจ้าภาพหลัก   สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Host   Southern Border Research and Development Institute, Yala Rajabhat University

ที่ปรึกษา Consultants

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ โยธาทิพย์

Assistant Professor Dr. Sombat Yothathip

อาจารย์ ดร. บุญสิทธิ์ ไชยชนะ

Dr. Boonsit Chaichana

อาจารย์ ดร. รุ่งлавันย์ จันทรัตน์

Dr. Runglawan Chantarattana

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

President of Yala Rajabhat University

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Vice President of Yala Rajabhat University

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้

Director of Southern Border Research and Development Institute

รายนามกองบรรณาธิการ Academic Editor

ศาสตราจารย์ ดร. พศิน แตงจวง

Professor Dr. Pasin Tangjuang

Professor Dr. Pawan Raj Shakya

Professor Dr. Jung Fa Fai

Professor Dr. Vilas Adhav

รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต เรืองแป้น

Associate Professor Dr. Vichit Rueangpan

รองศาสตราจารย์ ดร. อับดุlnaser Hajisamoh

รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน แสงดี

Associate Professor Dr. Yothin Sawangdee

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ธรรมสัจกการ

Associate Professor Dr. Wanchai Dhammasakkakarn

Associate Professor Dr. Fung King Fai, Mike

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลวรรณ แก้วตาทิพย์

Assistant Professor Dr. Wilaiwan Kaewtathip

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญหทัย ใจเปี่ยม

Assistant Professor Dr. Kwanhatai Jaipiem

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุbin ยุรารัช

Assistant Professor Dr. Subin Yurarach

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiang Mai University

Padma Kanya Multiple Campus Tribhuvan University (Nepal)

National Taipei University of Technology, Taiwan

University of Pune, India

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University

มหาวิทยาลัยมาหิดล

Mahidol University

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University

Hong Kong Polytechnic University, Hong Kong

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Rajamangala University of Technology Srivijaya

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Sripatum University

Assistant Professor Dr. Fouzia Perveen Malik National University of Science and Technology (Pakistan)

Assistant Professor Mohd Nur E Alam Siddique Dhaka Womens University College Uttata, Dhaka Bangladesh

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ Reader

ศาสตราจารย์ ดร. พิน แตงจวง

Professor Dr. Pasin Tangjuang

ศาสตราจารย์ ดร. สายัณห์ ทัดศรี

Professor Dr. Sayan Tudsri

ศาสตราจารย์ ดร. ชีรยุทธ วิไลวัลย์

Professor Dr. Tirayut Vilaivan

ศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา ยังมี

Professor Dr. Sujitra Youngme

รองศาสตราจารย์ ดร. อับดุlnaser Hajisamoh

Associate Professor Dr. Abdulnaser Hajisamoh

รองศาสตราจารย์ ดร. อุปัณฑ์ มีสวัสดิ์

Associate Professor Dr. Upatham Meesawat

รองศาสตราจารย์ ดร. วร้าห์ เพพาหูดี

Associate Professor Dr. Wara Taparhudee

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี ศิริ

Associate Professor Dr. Boonmee Siri

รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์สิทธิ์ จันทร์ไทย

Associate Professor Dr. Saksit Chanthai

รองศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา ภิรัวนิชย์กุล

Associate Professor Dr. Yutthana Tirawanichakul

รองศาสตราจารย์ ดร. จำเป็น อ่อนทอง

Associate Professor Dr. Jumpen Onthong

รองศาสตราจารย์ ดร. สายัณห์ สุดี

Associate Professor Dr. Sayan Sdoodee

รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา เงินแท้

Associate Professor Dr. Wittaya Ngeontae

รองศาสตราจารย์ ดร. สรพสิทธิ์ กล่อมเกล้า

Associate Professor Dr. Sappasith Klomkao

รองศาสตราจารย์ ดร. ปีน จันจุฬा

Associate Professor Dr. Pin Chanjula

รองศาสตราจารย์ ดร. กิติเชษฐ์ ศรีดิษฐ์

Associate Professor Dr. Kitichate Sridit

รองศาสตราจารย์ ดร. มาНАะ ออมริกิจบำรุง

Associate Professor Dr. Mana Amornkitbamrung

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiang Mai University

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

มหาวิทยาลัยทักษิณ

Thaksin University

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

รองศาสตราจารย์ ดร. นวัช ชิตตระการ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Dr. Thawat Chittakarn	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์ ดร. อดิสา แซ่เตี้ยວ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Dr. Adisa Teo	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ธรรมสัจกาน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Dr. Wanchai Dhammasakkakarn	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน แสงดี	มหาวิทยาลัยมหิดล
Associate Professor Dr. Yothin Sawangdee	Mahidol University
รองศาสตราจารย์ ดร. พูนสุข อุดม	มหาวิทยาลัยทักษิณ
Associate Professor Dr. Poonsuk Udom	Thaksin University
รองศาสตราจารย์ ดร. ชิดชนก เงิงเชาว์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Dr. Chidchanok Churngchow	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์ ดร. วินัย พุทธภูล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Associate Professor Dr. Winai Puttakul	Kasetsart University
รองศาสตราจารย์ ดร. ศศิวิมล สุขบุพ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Dr. Sasivimol Sukhabot	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริรัตน์ วิภาสศิลป์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Associate Professor Dr. Sirirat WipasSilapa	Srinakharinwirot University
รองศาสตราจารย์ ดร. เกษตรชัย และนีม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Dr. Kasatchai Laeheem	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์ ดร. วารีรัตน์ แก้วอุไร	มหาวิทยาลัยนเรศวร
Associate Professor Dr. Wareerat Kaewurai	Naresuan University
รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต เรืองแป้น	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Associate Professor Dr. Vichit Rueangpan	Yala Rajabhat University
รองศาสตราจารย์ ดร. กนกอร สมปราษณ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Associate Professor Dr. Kanokorn Somprach	Khon Kaen University
รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี จงเสรีจิตต์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
Associate Professor Dr. Boonsri Jongsareejit	Silpakorn University
รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร แย้มนิล	มหาวิทยาลัยมหิดล
Associate Professor Dr. Siriporn Yamnill	Mahidol University
รองศาสตราจารย์บุญเจริญ วงศิกติศึกษา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Booncharoen Wongkittisuksa	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์จิราภัช อัจฉิมางกู	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Associate Professor Jirarpast Adjimangkunl	Kasetsart University
รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
Associate Professor Sujitra Hungsapruek	Sukhothai Thammathirat Open University
รองศาสตราจารย์กิตติ ตันไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
Associate Professor Kitti Tanthai	Songkhla Rajabhat University

รองศาสตราจารย์ดลมนราจน์ บากา	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
Associate Professor Mr. Dolmanach Baka	External expert
รองศาสตราจารย์อาหวงศ์ ล้านนุช	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Awang Lanui	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์จิรัตตน์ บัวแก้ว	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Associate Professor Jureerat Buakeaw	Prince of Songkla University
รองศาสตราจารย์นงนุช อังยุรีกุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Associate Professor Nongnuch Angyurekul	Kasetsart University
รองศาสตราจารย์เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
Associate Professor Akawit Kaewpradit	Thaksin University
รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ ทิพย์รอด	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Associate Professor Taweesak Thiprod	Yala Rajabhat University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอก แสงวิเชียร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Assistant Professor Dr. Ek Sangvichien	Ramkhamhaeng University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตรตรา เพียกุ๊เยียว	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Assistant Professor Dr. Jitra Piapukiew	Chulalongkorn University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงใจ ศุขเดลิน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor Dr. Duangchai Sookchaloem	Kasetsart University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วนารักษ์ ไชพันธ์แก้ว	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Assistant Professor Dr. Wanaruk Saipunkeaw	Chiang Mai University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี โชคิชชุยองกูร	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Assistant Professor Dr. Darunee Jothlityangkoon	Khon Kaen University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิรดี ปิลันธนภาคย์	มหาวิทยาลัยบูรพา
Assistant Professor Dr. Apiradee Pilantapanak	Burapha University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พุทธิ ศิริแสงตะระกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Assistant Professor Dr. Pusadee Seresangtakul	Khon Kaen University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนัช จันทนากอรพินท์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Sahut Chantanaorrapint	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูศักดิ์ พุนสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Assistant Professor Dr. Choosak Poonsawat	Khon Kaen University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปริyanuch Bovornruengroj	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Preeyanuch Bovornruengroj	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัชรินทร์ กักดีฉันวน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Patcharin Pakdeechanuan	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนภา ตั้งบริบูรณ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor Dr. Nuchnapa Tangboriboon	Kasetsart University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนี วิทยานันท์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Manee Vittayanont	Prince of Songkla University

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชุดา จันทรพงษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor Dr. Withida Chantrapornchai	Kasetsart University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มลิวรรณ นาคานุนทด	มหาวิทยาลัยนเรศวร
Assistant Professor Dr. Maliwan Nakkuntod	Naresuan University
Assistant Professor Dr. Fouzia Perveen Malik	National University of Science and Technology (Pakistan)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญเมศ พาณิตพจน์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Pattamad Panedpojaman	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิลดา ழูเจ็ง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Niloh Wae-Useng	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กader Sa-ah	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พินดา วรائنันท์	Prince of Songkla University
Assistant Professor Dr. Pinda Varasunun	Kasetsart University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธงพล พรมสากษา ณ ศกอลนคร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Thongphon Promsaka Na Sakolnakorn	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุบิน ยุรารักษ์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Assistant Professor Dr. Subin Yurarach	Sripatum University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรวดี กระโนมวงศ์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
Assistant Professor Dr. Rewadee Krahomwong	Thaksin University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อافية ลาเตี๊ะ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Afifi Lateh	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. سامารถ ทองเพื่อ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Samart Thonghua	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อําหรห์หมัด ยิ่สุนทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Ahmad Yeesunsong	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor Dr. Chatsiri Piyapimonsit	Kasetsart University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนثر วรหาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Assistant Professor Dr. Sunthorn Worahan	Ubon Ratchathani Rajabhat University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภา ทองคง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Assistant Professor Dr. Supa Tongkong	Rajamangala University of Technology Thanyaburi
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อనุวัติ สองสม	มหาวิทยาลัยทักษิณ
Assistant Professor Dr. Anuwat Songsom	Thaksin University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขาวัญหา ใจเบี่ยม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิจัย
Assistant Professor Dr. Kwanhatai Jaipiem	Rajamangala University of Technology Srivijaya
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
Assistant Professor Dr. Srisunan Prasertsang	Roi Et Rajabhat University

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนิวัช แก้วจำรงค์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
Assistant Professor Dr. Aniwat Kaewjomnong	Thaksin University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฑามาศ ทวีพุฒวงศ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor Dr. Jutamard Thaweepaiboonwong	Kasetsart University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกينا อาราล	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Assistant Professor Dr. Sukina Ar-Lae	Yala Rajabhat University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิกร สมາลี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor Dr. Sitthikorn Sumalee	Kasetsart University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาารศรี สอทิพย์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Assistant Professor Dr. Marasri Sorthip	Khon Kaen University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภารัตน์ แสงจันทร์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor Dr. Wiparat Sangjun	Kasetsart University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสันต์ อติศัพท์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Wasan Atisabda	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุสลัน อุทัย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Ruslan Uthai	Prince of Songkla University
อาจารย์ ดร. พัชรี คอมจักรพันธ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Dr. Patcharee Komjakraphan	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุดมเดชา พลเมือง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Assistant Professor Udomdeja Polyium	Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังเกีย เสวกвиหารี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Assistant Professor Sangwoei Sawekwhiharee	Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิสา ไกรรักษ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
Assistant Professor Nisa Krairak	Burapha University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย เพชรช่วย	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
Assistant Professor Sakchai Phetchuai	Phuket Rajabhat University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เดือนใจ โกสกุล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Assistant Professor Tuenchai Kosakul	Chulalongkorn University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ คำภิรานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Assistant Professor Siriluk Kumpiranont	Yala Rajabhat University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อดิศา เปณุจรัตนานนท์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Adisa Benjarattananon	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำรงค์ แรกพินิจ	มหาวิทยาลัยทักษิณ
Assistant Professor Jamnong Rakpinit	Thaksin University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกี้ยอกุล สุนันท์เกษตร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Kuerkoon Sunandhakasem	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุพาวดี สมบูรณกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Yupawadee Somboonkul	Prince of Songkla University

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเชษฐ์ แสงทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Assistant Professor Pichet Saengthong	Prince of Songkla University
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งรัตน์ ทองสุก	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
Assistant Professor Rungrat Thongsakul	Phuket Rajabhat University
อาจารย์ ดร. นีระสุทธิ์ ทองเครือ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Dr. Theerayut Thongkrau	Khon Kaen University
อาจารย์ ดร. ศรัณย์ ปิยะจินดา	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
Dr. Saran Poshyachinda	The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology
อาจารย์ ดร. ณรงค์ อึ้งกิมป่วน	มหาวิทยาลัยบูรพา
Dr. Narong Uengkimbuang	Burapha University
อาจารย์ ดร. ธรรมรัตน์ แก้วมนี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Dr. Thammarat Kaewmanee	Prince of Songkla University
อาจารย์ ดร. รัชนาพร สุทธิภัสสิป	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Dr. Rachaneeporn Suthiphasa	ChiangMai Rajabhat University
อาจารย์ ดร. อดิศรา บูรณวงศ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
Dr. Adisorn Buranawong	Burapha University
อาจารย์ ดร. ปรีyanuch Chaikongkiat	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
Dr. Preeyanuch Chaikongkiat	Boromarajonani College of Nursing Yala
อาจารย์ ดร. ณัฐธิดา สุวรรณโน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Dr. Nuttida Suwanno	Prince of Songkla University
อาจารย์ ดร. จาจุณี ดวงสุวรรณ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Dr. Jarunee Duangsawan	Prince of Songkla University
อาจารย์ ดร. ปรุพ์ พะยะเฉียว	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
Dr. Paroon Mayachearw	Princess of Naradhiwas University
อาจารย์ ดร. สุชาสินี บุญญาพิทักษ์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
Dr. Suthasinee Boonyaphithak	Thaksin University
อาจารย์ ดร. ชลิตา บันทวนวงศ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Dr. Chalita Bundhuwong	Kasetsart University
อาจารย์ ดร. เลิศชัย ศิริชัย	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
Dr. Lertchai Sirichai	Walailak University
อาจารย์ ดร. มัชดี แวดราเม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Dr. Mahdee Waedramae	Prince of Songkla University
อาจารย์ ดร. ศุภศิริ หงส์ฤทธิพันธุ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Dr. Supasiri Hongrittipun	Prince of Songkla University
อาจารย์ ดร. มุ罕์มัดสุไหเม へようやま	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Dr. Muhammadsuhaimi Haengyama	Yala Rajabhat University
อาจารย์ ดร. สุธินี ฤกษ์คำ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Dr. Suthinee Rurkkhum	Prince of Songkla University

อาจารย์ ดร. อิศรัชฎ์ รินธสัง

Dr. Idsaratt Rinthaisong

อาจารย์ ดร. ยามีล่าห์ โต๊ะแม

Dr. Yameelah Tomae

อาจารย์ ดร. ศริยา บินแสงลักษณ์

Dr. Sariya Binsaela

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

รายนามบรรณาธิการจัดการ Managing Editor

อาจารย์ ดร. รุ่งลาวัณย์ จันทรัตน์

Dr. Runglawan Chantarattana

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลวรรณ แก้วตาทิพย์

Assistant Professot Dr. Wilaiwan Kaewtathip

อาจารย์ ดร. นันทา จันทร์แก้ว

Dr. Nanata Chankeaw

อาจารย์ เวคิน วุฒิวงศ์

Wakin Wuttiwong

อาจารย์ อรยา ชินวรกมล

Araya Chinworakomal

นางสาวมันติราวรรณ อุทัยวรรณ

Montirawan U-thaiwan

นางสาวอรุณ่า ดาคาเรย์

Rohana Dakahang

นางสาวริษมา สาเมือง

Risma Samoh

นางสาวขอฟี่ยะห์ สูเป

Sofiyah Supae

นางสาวพิตรีนา ดาวาราม

Fitrina Daramae

นางสาวพาตีเมะ อาเยกากิ

Patimoh Ayaekachi

นางสาวนันส์รี มะแน

Nasree Manae

นางสาวบานารียะห์ แซะเชิง

Badareeyah Saehseng

นางสาวทิพยา รอดภัย

Tippaya Rodpai

นายมุ罕หมัดดายุดิน باحะคีรี

Muhammadtayudin Bahakheeree

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University

นายชูไบเดe โตะโนะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Subaidee Tohmoh	Yala Rajabhat University
นายยาซัน ยะเยวิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Hasan Yayeri	Yala Rajabhat University
นางเพ็ญศรี สุไชยะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Pensri Suekehaiya	Yala Rajabhat University

สารบัญ

Contents

คำนำ Preface

i

คณะกรรมการดำเนินงาน Board Operation

iii

บทความวิจัยระดับชาติ ภาคบรรยาย

กลุ่ม 1 วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ผลของสาขาวิชาโคลปิวทร้าใช้ลดต่อการเจริญเติบโตของดาวล่า
(อุฐณี ม่วงแก้วงาม) 1

ศึกษาปริมาณสารสกัดหยาบ สารสำคัญทางพุกษเคมีเบื้องต้นและทดสอบฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ^๑
จากยอดมะม่วงหิมพานต์
(ขอปีอี๊ กีอิจิ)

การประยุกต์ใช้ปุ๋ยชีโอล์ด์รวมชาติ เพื่อสนับสนุนการเติบโตของกล้าปาล์มน้ำมัน^๒
(ยะกี้ ชาเว็มดาเบะ) 19

ความหลากหลายทางชีวภาพของไอลเคนบริเวณถนนสิริราษฎร์ เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา
(อัสมะ ยูโซะ) 27

การแปรรูปและพัฒนาซอสสำเร็จรูปจากผลิตผลต่างๆ ผู้ผลิตภัณฑ์ชุมชน
(ฟูไยมิน เจ๊มะลี) 37

กลุ่ม 2 เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ระบบบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน กรณีศึกษาบ้านเนียงคำเก懊เมืองยะลา จังหวัดยะลา
(ฟูไดละ ดีอมอง) 49

ระบบสำรองที่พักอาศัยในกรณีไฟไหม้ ประจำบ้านไม่มีห้องนอน (ตะโละสะมีแล) คำเก้อยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
(ฟูไดละ ดีอมอง) 60

ระบบสารสนเทศการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
(พิมลพรรณ ลีลาภัทรพันธุ์) 70

กลุ่ม 3 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาฯเพื่อพัฒนาสังคมฯในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (มะ彷วิ กะมูนิง)	83
การวิเคราะห์องค์ประกอบพฤติกรรมการหลงไหลนักเรียนเก่าหลีขึ้นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (สุกานันท์ สงวนไก)	92
การสร้างໂປຣແກມการเรียนรู้คำศัพท์และการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วยสื่อมัลติมีเดียของนักเรียน ชั้นปฐมศึกษาปีที่ 4 (ชัญญาพัชญ์ จริงจิตเจริญชัย)	98
บัญหาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนนักศึกษาไทยเชื้อสายมลายูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สุภา วงศ์สุขุม)	108
แนวคิดอิสลามกับประชาธิปไตยของพระราชการเมืองมุสลิมในประเทศไทย (อิมรอน ชาเหะ)	117
ความสามารถในการใช้ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรสังคมศึกษา คณบดีมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (มลิวรรณ รักษ์วงศ์)	127
แนวทางการต่อต้านการทุจริตและเสริมสร้างค่านิยมความซื่อตรงด้วยกระบวนการชูชื่อในสังคมมุสลิม สามจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทย : กรณีศึกษา ทัศนะของผู้นำมุสลิมจังหวัดนราธิวาส (สะสือรี วาลี)	138
ความต้องการการรับปริญทางวิชาการจากคณบดีวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ในพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี (วัชระ ขาวสังข์)	148
การจัดการป้าชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในสถานการณ์ความไม่สงบ (ตาழดีน อุสมาน)	158
การสืบทอดวัฒนธรรมการละเล่นพื้นบ้าน กรณีศึกษา : การแสดงหนังตะลุงเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา (อับดุลโรมัน แม่เจาะ)	167
การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำข้าวเหนียวหม้อข้าวหม้อแกงลิง ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา (รุสมีนี ดีอรามะ)	178

ผลลัพธ์ของสังคม : วิถีความร่วมงานและการอยู่ร่วมในสังคมยุคใหม่ (ณัฐกร สินดุก)	187
การดำรงอยู่ของเพลงพื้นบ้าน : กรณีศึกษาเพลงเรือแหนลมโพธิ (รัตนาวดี พรมวิเศษ)	195
การประเมินผลโครงการพัฒนาชุมชนสันติสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พนพ.) ในจังหวัดชายแดนใต้ (เกศแก้ว ประดิษฐ์)	203
กลุ่ม 4 บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการท่องเที่ยว	
ส่วนประสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคอาหารไทยสำเร็จรูปในกรุงก้าลัมเปอร์ ประเทศไทยเดช (อั้นนาน กานหล)	215
การจัดการเชิงกลยุทธ์และผลการตอบแทนการลงทุนของธุรกิจร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (แฉ สาเหะ)	225
การพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อม “ศรีปุตติ” จังหวัดยะลา ตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (อัปสร อีซุ)	235
ปัจจัยในการเลือกลงทุนประกอบธุรกิจเสื้อผ้ามือสองของผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ปีระกพ สุขพัฒน์)	245
การจัดอันดับความสำคัญของเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยของ ลูกค้าชาวไทยมุสลิมสามจังหวัดชายแดนใต้โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ตามลำดับชั้น (อัตนัน อัลฟารีตีีย์)	257
ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ในธุรกิจภาคเอกชนจังหวัดยะลา เพื่อการ เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (สุญริยา กาจิ)	266
การจัดการเชิงกลยุทธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) (นาชีรี เตี๊ยะแซ)	277
ประสิทธิภาพการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มในประเทศไทย (นันทรัตน์ นามบูรี)	286

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวน้ำตากทรายขาว (ทัศนา เกื้อเส้ง)	296
การจัดการเชิงกลยุทธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนของธุรกิจโรงเรียนการศึกษา เพื่อเข้าสู่สมาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) (ทัศนีย์วรรณ ภูพงศ์ไฟบูลย์)	307
การเตรียมความพร้อมด้านการตลาดของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เพอร์ฟูมิเจอร์ เพื่อเข้าสู่สมาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ (อธิพ สมจิตต์)	317
การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อร่วงรับสมาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับผลตอบแทนจากการลงทุนของธุรกิจโรงแรม ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) (สุชาสินี มาณอม)	328
ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตนมถั่วเหลืองผสมนมแพะ กรณีศึกษา ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งหนึ่ง ตำบลท่าสถาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา (อรวรรณ กมล)	336
การจัดการเชิงกลยุทธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนของธุรกิจสปาและนวดแผนไทยเพื่อเข้าสู่สมาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา) (ธัญรัตน์ ศรีสังค์)	345
การพัฒนาการจัดจำหน่ายข้าวซ้อมมือของกลุ่มแม่บ้าน อำเภอตาก ไป จังหวัดนราธิวาส (เนตรวดี เพชรประดับ)	355
ขั้นตอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (สุนิดา วัฒนยืนยง)	362
กลุ่ม 5 การศึกษาและศาสนา	
การใช้วิธีสอนแบบโพนิคส์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (กรุ๊ปเมี่ย คูเต็ง)	373
ผลการสร้างหนังสือนิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ (สุรัสวดี นราพงศ์เกษม)	382
การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2557 ที่ได้รับการจัดการศึกษาแบบทวิภาคฯ (ภาษาไทย – ภาษาอีสาน) ในโรงเรียนเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปราณี หลำเบญจสະ)	390

การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา (ภาษาไทย-ภาษาสามัญดิน) ในโรงเรียนเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พิมพ์บีน์ สุวรรณโน)	400
ผลของการสอนบูรณาการอิสลามศึกษาและวิทยาศาสตร์แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (สรุคัด หมวดตัวแอลักษณะ)	410
ผลการเรียนรู้โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรียะลา (อาทิตยา แวงเด็ง)	418
ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจไฟสมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านสะบารัง จังหวัดปัตตานี (ฐัญญา เจริญ)	426
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิคการแข่งขันด้วยเกมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การทดสอบสมรรถภาพทางกาย คณิตศาสตร์ มหा�วิทยาลัยราชภัฏยะลา (ณัชสร คงชีวสกุล)	433
การใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการแข่งขันด้วยเกมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาอลเลอร์บอด คณิตศาสตร์ มหा�วิทยาลัยราชภัฏยะลา (ศุนิศา ธรรมบัญชา)	442
การประเมินหลักสูตรสังกัดคณิตศาสตร์ มหा�วิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2556 (มุhammad ใหม่ เฮงยามา)	452
การศึกษาภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาตามการวันuzziของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี (โนชีลา สาลีม)	463
การประเมินความต้องการจำเป็นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูผ่านมุมมองของครูพี่เลี้ยงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (นรรดาธีร์กิ่น ยีสมัน)	471
ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา (วิทยาศิลป์ สะقا)	483
แนวทางการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (ศุภลักษณ์ ลินธนา)	491

ผลการใช้วิธีการสอนแบบบัญชอนกลับร่วมกับห้องเรียนกลับด้านด้วยสื่อบทเรียนออนไลน์ที่มีต่อผลสมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสดรียะลา (รูปปัจจะท์ สาคคอมะแซ)	500
--	-----

กลุ่ม 6 อิสลามศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ในทศนะอิสลาม (หวานสาวีหนา ภัสสุแปล)	509
การวิเคราะห์ปรัชญาของเชคดาวดอัลฟากูนีในการเปลี่ยนแปลงสังคมปัจจุบันในอดีตสู่สังคมแห่ง วิทยาการอิสลาม (แวงษ์โซะ สิเดะ)	518
ความรู้และทศนะของนักศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เกี่ยวกับอาภีดะอุสุลลัฟ (อับดุลยาดี สะบูดิง)	524

บทความวิจัยระดับชาติ ภาคปีสเตอร์

กลุ่ม 1 วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ความหลากหลายของไอลเคนในพื้นที่ทุบเข้าลำพูน ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา (มูยำหมัดตายุดิน บากะดีรี)	533
ผลของการปรับปรุงดินด้วยถ่านชีวภาพและถ่านชีวมวลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวโพดฝักอ่อน (อิส里ยาภรณ์ ดำรงรักษ์)	545
ฤทธิ์ยับยั้งแบคทีเรียของสารสกัดจากเมล็ดคำแสง (อุบล ตันสม)	554
ความหลากหลายของพืชวงศุกบอนในเส้นทางศึกษาธรรมชาติทุบเข้าลำพูน จังหวัดยะลา (พาตีเมะ อาเยกากจិ)	561
การปรับปรุงคุณภาพน้ำทิ้งของโรงงานแปรรูปน้ำย่างด้วยถ่านจากโรงงานไฟฟ้าชีวมวลเพื่อผลิตแก๊สชีวภาพ (ประยูร ดำรงรักษ์)	571
การเปลี่ยนแปลงควบคุมการเปลี่ยนของระบบดาวคู่ CE Leonis (กฤชภา บุญชุม)	578
การหาระยะทางและอยุของกระจุกดาวเปิดจากภาพถ่าย [*] (วิรภารณ์ ใหม่ทอง)	586

กลุ่ม 2 เทคโนโลยีและนวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมให้เข้าสู่ห้องเรียนแบบโครงสร้างรับผู้ป่วยทั่วไปล้มเหลว 596
(พรทิวา คงคุณ)

กลุ่ม 3 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการรับบริการจากสถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 608
(ฟิตรีนา ดาวาราม)

สภาพปัญหาการบริหารจัดการงานบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 617
(ธีชนา สาเมือง)

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริการวิชาการเกี่ยวกับความเชื่อมโยงอาชารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 629
(รอษณา ดาคาเซง)

ความพึงพอใจต่อหนังสือพร้อมไม้ไไม้ในส่วนทางศึกษาธรรมชาติที่บุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 637
(ฐีปดี ตะมะโนะ)

การศึกษาเชิงปรีบเที่ยบเพื่อการพัฒนาภัยของสองตัวแปรจากนวนิยายเรื่อง ห้าย อิบูนุ ยักชัน และ โรบินสัน ครูโซ่ 644
(ชาญวีณ นิติภาค)

ความเป็นจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 652
(นันทา จันทร์แก้ว)

สภาพการขอทุนวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 663
(มันทิราวรรณ อุทัยวรรณ)

วิปแบบการดำเนินงานวิทยุสถานวิทยุเพื่อการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 673
(ปั้กมา เนียมบดี)

ความคาดหวังและสภาพความเป็นจริงในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา 684
ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
(รวมชี แตมASA)

ทัศนคติของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการที่มีต่อระบบอาชารย์ที่ปรึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 692
(อัษฎาร์ เดชะเมือง)
(อัษฎาร์ เดชะเมือง)

การศึกษาความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับทางด้านการเงินและพัสดุ : 702
สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
(เพ็ญศรี สุขไชยนะ)

กลุ่ม 4 บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการท่องเที่ยว

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	714
ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นพที ขาวิกิตติยา)	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันของไทย	723
(นันทรัตน์ นามบุรี)	
ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นของ ธนาคารที่คาดหวังในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	734
(ศุภนิสา เจริญมาเจ)	
ปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา	743
(อรวรรณ กมล)	
สถานภาพการบริหารความต่อเนื่องของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดยะลา	751
(ดุษฎี นาคเรือง)	

กลุ่ม 5 การศึกษาและศาสนา

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เอกภาพและการแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงคุณภาพในชีวิตประจำปีที่ 3	759
(วัชร์คง วงศ์นุรักษ์)	
ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีวศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	767
(ฤทธิรงค์ จินดาดวง)	
การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการสอนวิชาคณิตศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษเพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครุศาสตร์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	776
(ลิลดา อุดมยศานัน)	
รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	787
(ทิพยวรรณ นิตยotha)	
ความพร้อมของผู้สอนต่อการจัดการเรียนรู้ในระบบอีเลิร์นนิ่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	797
(รัตนภรณ์ ศรีหาพล)	

International Oral Presentation

Theme 3 Humanities and Social Sciences

The use of Immediate Feedback and Error Correction in Improving University Students' Writing (A Tale of Two Methods) (Cecilia M Valdez)	811
Effectiveness of Communicative Language Teaching Approach to Enhance TOEIC Proficiency Test on Reading Skill for the 1 st year Industrial Students (Taksuriya Madsa)	817
Intention to Leave of Volunteer Rangers in the Fourth Royal Thai Army Area (Chompunuch Sripong)	824
The Writing Difficulties Faced By EFL Students in Intermediate English Writing (Dale Amanda Lovett)	833
Marginalization from the Creation of Modern Nation-State: Viewing Common Features through the Experiences of Pattani and Okinawa (Tanapat Jundittawong)	840

Theme 5 Religion and Education

A Study of the Comparison of Learning Development in Reading Skills of Students from Grade 2 to 4 of Bilingual Education (Thai - Patani Malay) in the Four Southern Bordered Provinces of Thailand (Yapar Cheni)	849
An Investigation of English Teaching Problems in Secondary Schools from English Language Teachers' Perspective: A Case Study of the Three Southern Border Provinces of Thailand (Muslim Roka)	856
The Effectiveness of Demonstration Approach in Improving the Understanding and Practice of Tayammum among National School Pupils (Muhamad Zahiri Awang Mat)	864
The Use of Arts in Teaching and Learning and Preservice Teacher Self Efficacy in English (Chanyaphat Jingjitcharoenchai)	870

Theme 6 Islamic Studies

Peranan Pendidikan Islam dalam Membina Insan (Muhammad Suhaimi Haengyama)	879
Metodologi Dakwah Jamaah Tabligh Di Selatan Thailand (Muhammad Husnee Yanya)	885
Pendidikan Islam di Lingkungan Keluarga (Abdulhalim Ardae)	893
سياسة الخليفة عبد الملك بن مروان في إدارة الدولة الأموية Khalifah 'Abdulmâlik bin Marwan Policy in The Umayyad Dynasty Administration (Hamidah Masarakama)	902
تعليم اللغة العربية في جامعة راجا بات جالا: مشكلاته وحلوله Teaching Arabic Language in Yala Rajabhat University: Problems and Solving (Romyi Morhi)	911
Analisis Kesalahan Penggunaan Imbuhan Awalan Bahasa Melayu Dalam Kalangan Mahasiswa Universiti Fatoni, Selatan Thai (Phaosan Jehwae)	916
Rekonsiliasi Masyarakat Selatan Thai Setelah Pemilihan Umum Organisasi Administrasi Tambon Tahun 2013: Studi Kasus Organisasi Administrasi Tambon Laem Pho, Yaring, Pattanai (Mahamadaree Waeno)	926
Mitos Dalam <i>Hikayat Hang Tuah</i> , Kajian KesStrukturalisme Levi-Strauss Myth in Hikayat Hang Tuah a levi-strauss's Structuralism Study (Islahuddin)	935
Pegajian Pendidikan Islam di <i>Hhalawi Anharul-U-Loom</i> : Metod Merawati Penagihan Dadah (Abdulloh Salaeh)	945
Menangani Masalah Kedisiplinan Melalui Pendekatan AL-QURAN (Syed Mohammad Chaedar)	954
Menelusuri Jejak Rasuluah Saw Dalam Mendidik Anak-Anak Para Sahabat (Hj Abdul Qadir Umar Usman Al-Hamidy)	963

Modul Darul Quran Jakim ke Arah Membantu Golongan Orang Kurang Upaya Masalah Penglihatan (OKUMP)	977
(Adnan Mohamed Yusoff)	
 The Student Perspective on Using Graphic Assessment Management (GAM) in Learning <i>TASAWWUR ISLAM</i>	985
(Azlina Mustaffa)	
 Individual Differences and Their Feeling towards Anti-Hadith Group	994
(Mohd Al'Ikhsan Ghazali)	
 Determinants of Halal Food Choice among Muslim in Malaysia	1000
(Siti Salwa Md. Sawari)	
 The Fast Track Project: The First Step towards Improving Divorce Cases in Shariah Courts, Malaysia	1005
(Farah Safura Binti Muhammad)	
 Teaching of <i>Akhlaq</i> and Its Curriculum Components in Government Schools in Southern Thailand	1011
(Abdulhakam Hengpiya)	
 The Development of Classroom Action Research Training Packages Using Video for Teachers in Basic Education Schools	1020
(Urairat Yamareng)	
 Islamic Higher Education and Civilization Building in Southern Thailand: A Study of Fatoni University	1027
(Jameelah Tokmae)	
 Enhancing the Islamic Microfinance to Overcome <i>Biba</i> Based Economy	1035
(Abdulsoma Thoarlim)	

International Poster Presentation

Theme 1 Sciences and Applied Sciences

Nanomaterial Modified Gold Electrode for DNA Hybridization Detection	1047
(Orawan Thipmanee)	
 Mobilization of Arsenic with Other Elements in the Borehole Sediment of the Major River System of Bangladesh	1056
(Mohd Nur E Alam Siddique)	

Synthesis and characterization of a mesogenic schiff-base, N,N'-di-(4-pentadecyloxy salicylidene)-l', 3'-diaminopropane and Its Rare Earth Complexes (Pawan Raj Shakya)	1060
Investigation of Interaction between NSAID's and Antihypertensive Drugs Using Computational Techniques (Fouzia Perveen)	1073

Theme 3 Humanities and Social Sciences

Assessment of Academic Service Project in Thasap Sub-district (Risma Samoh)	1081
--	------

Theme 6 Islamic Studies

The Study on the Effects of Talaqi Musafahah Method towards Ikhfa' Reading Proficiency Level among National Primary School Pupils (Muhamad Zahiri Awang Mat)	1089
--	------

บทความวิจัยระดับชาติ

ภาคบรรยาย

บทความวิจัยระดับชาติ ภาคบรรยาย
กลุ่มที่ 1 วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ผลของสารพาร์โคลบิวทร่าโซลต่อการเจริญเติบโตของดาหลา

Effect of Paclobutrazol on Growth of Torch Ginger

อรุณี ม่วงแก้วงาม*

Arunee Muangkaewngam*

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Department of Agricultural Technology, Faculty of Science Technology and Agriculture, Yala Rajabhat University, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: Muangkaewngam.arunee@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของสารพาร์โคลบิวทร่าโซลต่อการเจริญเติบโตของดาหลา ณ แปลงทดลอง มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยวางแผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ (CRD) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของสารพาร์โคลบิวทร่าโซลต่อความสูง จำนวน หน่อ และขนาดของใบ จากการทดลองราดสารพาร์โคลบิวทร่าโซลกับต้นดาหลา 5 ระดับความเข้มข้น (0, 100, 200, 300 และ 400 mg/l) จำนวน 4 ครั้ง พบร้าห์หลังจากการราดสารครั้งที่ 1 ความสูงที่เพิ่มขึ้นของดาหลามีความแตกต่างทางสถิติ โดยต้นดาหลาที่ไม่ได้รับสารพาร์โคลบิวทร่าโซล มีความสูงเพิ่มขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย 5.97 ซม. เมื่อใช้สารพาร์โคลบิวทร่าโซลความเข้มข้นเพิ่มขึ้นทำให้ความสูงของดาหลาเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง สารพาร์โคลบิวทร่าโซลเข้มข้น 400 mg/l ให้ต้นดาหลามีความสูงน้อยที่สุดในทุกจำนวนครั้งของการราดสาร เมื่อเพิ่มความเข้มข้นของสารพาร์โคลบิวทร่าโซลความสูงจะลดลง แต่จำนวนหน่อนมากที่สุดเฉลี่ย 6.85 หน่อ สารพาร์โคลบิวทร่าโซลระดับความเข้มข้น 400 mg/l ให้จำนวนหนอนมากที่สุดเฉลี่ย 6.85 หน่อ

คำสำคัญ: พาร์โคลบิวทร่าโซล พืชวงศ์จิ้ง ดาหลา

Abstract

The effect study of paclobutrazol (PBZ) on growth of torch ginger was carried out at Yala Rajabhat University. The experiment was arranged as completely randomized design (CRD). Different concentration of PBZ ; 0, 100 , 200, 300 and 400 mg/l and different time of soil pouring. After 4 times of pouring, height, number of tillers and leaf width were recorded. After 1 week of PBZ treatment at all concentrations gave significant different in height. The maximum height of torch ginger at 5.97 cm was obtained from controlled treatment. Increase in concentration of PBZ caused the decreasing rate of height. PBZ at concentration of 400 mg/l gave lowest height in all times of application significant different with the other 4 concentrations. Increase in concentration of PBZ caused significant decrement in height of stem but increase in the number of tiller. The maximum number of tillers at 6.85 tillers was obtained at concentration of PBZ at 400 mg/l

Keywords: Paclobutrazol, Zingiberaceae, Torch Ginger

บทนำ

ดาหลามมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Etlingera elatior* อูฐในวงศ์ Zingiberaceae (Abdelmageed et al., 2011) มีชื่อภาษาอังกฤษว่า torch ginger เป็นพืชทั้งต้นของมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งที่เมืองกันของ *E. elatior* คือ *Alpinia elatior*, *Elettaria speciose*, *Nicolaiia elatior* และ *Nicolaiia speciosa* พบดาหลาปัจจุบันมากทางເຄເຢີຕະວັນຄອກເຊີຍໄດ້ສໍາຫັບປະເທດໄທຢູ່ມາກໃນສາມຈັງຫວັດຫາຍແດນການໃຫ້ອຸ່ນຫຍືດັບປະເທດມາເລີຍ (ສມພ ປະເຊີງສິງສຸດ, 2558) ดาหลາມີລຳດັ່ນເປັນເໜັງອູ້ໄດ້ດິນ ຂອບໜຶ່ນເປັນກຸມມົກ ມີກຸບບັນຫຼາຍຫັ້ນ ກຸບບັນຫຼາຍຫັ້ນອົກມີຂາດໃຫ່ງແລະຄ່ອຍດັນດັບໂນໄວງໜັນໃນມີຂາດຄອກກຳງ່າງຕັ້ງແຕ່ 4 ນີ້ຈັ້ນໄປ ໄມນີຍົມຊາຍພັນຖຸດ້ວຍເມັດເນື່ອງຈາກມີໂຄກສກລາຍພັນຖຸສູງ (Chan et al., 2011) ກາຮ່າຍພັນຖຸດ້າຫາລາໃນຮຽມຫາດີອາຫາຍເກຍທີ່ການປັກຊໍາ(ອຸ່ນີ່ມ່ວງແກ້ວງມາ, 2557) ສ່ວນກາຣເພະເລີຍເນື້ອເຝື້ອມ້າຮ່າງຈານວ່າສາມາດຊາຍພັນຖຸດ້າຫາລາໂດຍກາງເລີຍສ່ວນປ່າຍຍອດບົນອາຫາສັງເຄຣະໜັກພັນນາເປັນຕົ້ນໃໝ່ໄດ້ຈຳນວນນາກ (Kambask and Santilata, 2009; Abdelmageed et al., 2011) ດາຫລາມີຄວາມສໍາຄັນແລະມີການນຳມາໃໝ່ປະໂຍ່ນໜ່າຍອ່າງເຫັນ ໃຫ້ເປັນສ່ວນປະກອບຂອງຂ້າວຢ່າຍອາຫາຫັ້ນ້ຳຂອງການໄດ້ ໃຫ້ມັນຫອມຮະເບຍ ແລະອອກຖື້ດ້ານອນນຸມລົມສະວະ (Chan et al., 2011) ຈາກກາງຕວາຈສອບຕາມຫັດໄກຫາກາຣພບວ່າດາຫລາມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານໄກຫາກາຣມາກມາຍ ໃນດອກສ່ວນທີ່ຮັບປະທານໄດ້ປຣິມານ 100 ກຣມ ມີນ້າ 91 ກຣມ ໂປຣຕື່ນ 1.3 ກຣມ ໄຂມັນ 1.0 ກຣມ ອາຣໂນໄໄເຊເດຣຕ 4.4 ກຣມ ເຢືອໄຍ 1.2 ກຣມ ໂປແຕສເຫີຍມ 541 ມີລິກຣັມ ພົສົໂລຣັສ 30 ມີລິກຣັມ ແຄລເຫີຍມ 32 ມີລິກຣັມ ມັກນີ້ເຫີຍມ 27 ມີລິກຣັມ ແລ້ກ 4 ມີລິກຣັມ ມັກນີ້ສ 6 ມີລິກຣັມ ສັກສີ 0.1 ມີລິກຣັມ ແລະທອງແಡງ 0.1 ມີລິກຣັມ ນອກຈາກການນຳດ້າຫາລາປຽງເປັນອາຫາໜີດຕ່າງໆ ແລ້ວສາມາດໃຫ້ດ້າຫາລາກຳສີຢ້ອມຜໍາ ເຄື່ອງສໍາອາງ ຮ້ອຍເປັນໄຟປະຕັບເພື່ອຄວາມສ່ວຍງາມ ນອກຈາກນີ້ສາມາດໃຫ້ເປັນສ່ວນພັນນຸ້ນໄພຣສັມຍົບວາລຸນ ເນື່ອຈາກມີສຽງຄຸນໜ່າຍແກ້ລົມພິ່ນ ແກໍໂຮຄືວໜັງ ຂ່າຍຂັບລມ ຮ້ອຍແກໍທ່ອງອື່ນທ່ອງເໜືອ ໂດຍການໃໝ່ປະໂຍ່ນຈາກດ້າຫາລາຢູ່ໃນຈຳກັດ ແຕ່ບ້າຈຸບັນມີການໃໝ່ປະໂຍ່ນໃນຮູບແບບທີ່ທາກຫາຍັ້ນ ເຫັນ ໃຫ້ເປັນໄຟປະຕັບດອກໃຫ້ເປັນພິ່ນສຸນໄພຣ ຄວາມນີຍົມໃຫ້ດອກດ້າຫາລາມີແນ້ມໄຟມ ເພີ່ມຈັ້ນເປັນແຫຼວໃຫ້ມເກຍຕຽນຈານວ່າມີເວັ້ນມາປຸກດ້າຫາລາເປັນການຄ້າອ່າງຈົງຈົງ ແຕ່ຮູບແບບການໃໝ່ປະໂຍ່ນຂອງດ້າຫາລາຍັງຄົງຈຳກັດທັງໆ ທີ່ດ້າຫລາມີສ້າຍກາພິນກາເພັນນາໃໝ່ກໍາລາຍຮູບແບບເຫັນ ໄນໄຟປະຕັບແປລງ ໄນໄຟດັດດອກ ຮ້ອຍ ໄນໄຟດັດກະວາງຕາດໄຟດັກໃນບ້າຈຸບັນຕ້ອງການໄຟດັກກະວາງທີ່ມີລັກຊະນະຕາມເກນທົມມາຕຽມສາກລິຂົ້ມມີຄວາມສູງປະມານ 1.5-2 ເທົ່າງຄວາມສູງການະບຽບຮຸງ (Nelson, 1998 ຂ້າງໂດຍ Sarmiento and Kuehny, 2003) ຊຶ່ງດ້າຫາລາຂາດຄຸນສົມບັດຕິດັກລ່າວິຈີຍ້າໄຟມີມຸລຄ່າທາງເສຽງສູກຈິໃນຕາດໄຟດັກກະວາງ ດັນນັ້ນຄວາມພັນນາດ້າຫາລາໄຟເປັນໄຟດັກກະວາງທີ່ຕາດຕ້ອງການ ບ້າຈຸບັນວິທີກາຮຸງກໍາວໜ້າອ່າງມາກມນຸ່ຍໍສາມາດປຸກເລີຍໄຟດັກທີ່ມີຂາດຕັ້ນສູງໃຫ່ງໃນກະວາງຂາດເລັກໄດ້ ໂດຍການໃໝ່ສາງຄົມກາຮຸງຕົບໂຕຂອງພິ່ນໃນກຸມສົມບັດຍັງກັງການສັງເຄຣະຈົບແບກເວລີນນະວິເວລີນໄຟເນື້ອເຢືອງສ່ວນຍອດ ທຳໄໝກາງເຈີງດ້ານລຳດັບໂນ ຕໂດຈານໃໝ່ເຕີບຕົກຕັກ ມີຄຸນສົມບັດຍັງກັງການສັງເຄຣະຈົບແບກເວລີນນະວິເວລີນ ແລ້ວສ່ວນຍອດ ທຳໄໝກາງເຈີງດ້ານລຳດັບໂນ ຕໂດຈານໃໝ່ປະປັບບ້ານເວືອນ ອາຄາຮສານທີ່ ເພື່ອໃຫ້ເຄີດຄວາມສ່ວຍງາມເໜມກະບົບບ້າຈຸບັນພື້ນທີ່ໃໝ່ສອຍມີຄົນຫຳໝ່າງຈຳກັດໄດ້ເພາະອ່າງຍິ່ງໃນສັງຄມເນື່ອງ ຈຶ່ງມີແນວຄິດທີ່ຈະປຸກໄຟດັກກະວາງໃນກະວາງທີ່ມີຂາດເລັກລົງເພື່ອຢ່າຍຕ່ອກຮູ້ແລວັກໜ້າແລະເຄລື່ອນຢ້າຍໄດ້ສະດວກຮ່ວມທັງປະຫຍດດ້ານຫຼຸກການພົດຍືກຕົກຕັກ ມີການໃໝ່ສາງພາໂໂຄລບົວທາໂໂຄເພື່ອພົດຍືກຕົກຕັກໃຫ້ມີຂາດທຽບພຸມເລັກລົງ ເຫັນ ກລ້ວຍໄໝ (Te-chato et al., 2009) ລິລິ (Zheng et al., 2012) ແລະຫວັນໝານ (ນິຕີພັນນີ້, 2557) ເປັນຕົ້ນ

ສາງພາໂໂຄລບົວທາໂໂຄມີສູງຖາງເຄມືອງ $C_{15}H_{20}ClNO_3$ ຈຶ່ງມີການຈຳກັດຢູ່ຫຼັບສຳເນົາໃນປະປັບປຸງພັນນຸ້ນໃນກະວາງ ແກ້ວມີການຢັງກັງການສ່ວຍງາມແມ່ນກະບົບບ້າຈຸບັນທີ່ໃໝ່ສອຍມີຄົນຫຳໝ່າງຈຳກັດໄດ້ເພາະອ່າງຍິ່ງໃນສັງຄມເນື່ອງ ຈຶ່ງມີແນວຄິດທີ່ຈະປຸກໄຟດັກກະວາງໃນກະວາງທີ່ມີຂາດເລັກລົງເພື່ອຢ່າຍຕ່ອກຮູ້ແລວັກໜ້າແລະເຄລື່ອນຢ້າຍໄດ້ສະດວກຮ່ວມທັງປະຫຍດດ້ານຫຼຸກການພົດຍືກຕົກຕັກ ມີການໃໝ່ສາງພາໂໂຄລບົວທາໂໂຄເພື່ອພົດຍືກຕົກຕັກໃຫ້ມີຂາດທຽບພຸມເລັກລົງ ເຫັນ ກລ້ວຍໄໝ (Te-chato et al., 2009) ລິລິ (Zheng et al., 2012) ແລະຫວັນໝານ (ນິຕີພັນນີ້, 2557) ເປັນຕົ້ນ

ไม่เปลี่ยนแปลง นอกจากรักษาความเรียบง่ายมีผลทำให้ล้ำต้นและใบมีขนาดเล็กลง ข้อและปล้องสันลง ใบมีสีเขียวเข้ม มีจำนวนคลอโรฟิลล์ และคลอโรพลาสต์เพิ่มมากขึ้น ทำให้กระบวนการรังสรรค์ด้วยแสงของพืชมีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงส่งผลต่อ ผลผลิตทั้งต้นเปรี้ยวและคุณภาพ สารพาราโคลบิวทร้าโซลจะเคลื่อนย้ายได้ดีโดยผ่านทางท่อน้ำ แต่ไม่เคลื่อนที่ทางหัวหาด จึงสามารถนำมาใช้ได้ทั้งวิธีการฉีดพ่นทางใบ และราดลงดิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้สารพาราโคลบิวทร้าโซลความเข้มข้นต่าง ๆ กับดาหาดด้วยวิธีการราดลงดิน สำหรับเป็นแนวทางในการลดความสูง และขนาดหัวทรงพุ่มของดาหาดเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

นำต้นดาหาดอายุ 1 เดือน ที่ได้จากการเพาะเมล็ด มาข้อมูลก่อนในถุงดำที่มีวัสดุปูลูกประกอบด้วย ดินร่วน ชูยมะพร้าว และปุ๋ยคอก อัตราส่วน 1: 1: 1 วางในโรงเรือนที่มีการพรางแสง 60 เปอร์เซ็นต์ ดูแลรดน้ำวันละ 1 ครั้ง เมื่อเดือนตุลาคม 2 เดือน จึงทำการราดสารพาราโคลบิวทร้าโซล 5 ระดับความเข้มข้น (0, 100, 200, 300 และ 400 มก/ล) โดยราดตันละ 50 มิลลิลิตรเท่ากัน ทุกครั้ง จะรอดสารสปัด้ำห์ละ 1 ครั้ง ทำการวัดความสูงก่อนการราดสารทุกครั้ง โดยวัดจากโคนต้นจนถึงปลายใบที่รวม เปรียบเทียบกันในแต่ละความเข้มข้นของสารพาราโคลบิวทร้าโซลโดยใช้แผนกราฟทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ (completely randomized design, CRD) ทำการทดลอง 4 ชั้าๆ ละ 10 ต้น วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ระดับความเข้มข้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผล

การศึกษาผลของสารพาราโคลบิวทร้าโซลต่อความสูงที่เพิ่มขึ้นของต้นดาหาด โดยการราดสารพาราโคลบิวทร้าโซล 4 ระดับ ความเข้มข้นเปรียบเทียบกับการไม่ใช้สารพาราโคลบิวทร้าโซล ก่อนการราดสารพาราโคลบิวทร้าโซลทุกครั้งได้ทำการ วัดความสูงของ ต้น ด้วยวิธีการรอบปลายใบและวัดจากพื้นดินไปจนถึงความยาวสุดของปลายใบ จากนั้นนำความสูงในแต่ละสปัด้ำห์ของต้นดา หาดที่บันทึกได้มาคำนวณหาความสูงที่เพิ่มขึ้นของต้นดาหาด ผลการทดลองพบว่าหลังจากการราดสารพาราโคลบิวทร้าโซลครั้งที่ 1 ความสูงที่เพิ่มขึ้นของต้นดาหาดให้ผลแตกต่างทางสถิติ โดยต้นดาหาดที่ไม่ได้รับสารพาราโคลบิวทร้าโซลมีความสูงเพิ่มขึ้นมากที่สุด เท่ากับ 5.97 ซม และเมื่อให้สารพาราโคลบิวทร้าโซลในอัตราความเข้มข้นเพิ่มขึ้น ความสูงที่เพิ่มขึ้นของต้นดาหาดมีแนวโน้มลดลง เรื่อยๆ ต้นดาหาดที่ได้รับสารพาราโคลบิวทร้าโซลระดับความเข้มข้น 400 มก/ล มีความสูงเพิ่มขึ้นต่อที่สุดเท่ากับ 4.22 ซม แต่ความสูง ที่เพิ่มขึ้นของต้นดาหาดที่ได้รับสารพาราโคลบิวทร้าโซลในทุกระดับความเข้มข้นที่ทำการทดลองไม่แตกต่างกันมากนัก ดังจะเห็นได้ จากผลการทดลองในทุกระดับความเข้มข้นของสารพาราโคลบิวทร้าโซลให้ผลไม่แตกต่างทางสถิติกับต้นที่ไม่ได้รับสาร ยกเว้นเพียง ระดับความเข้มข้นเดียวคือ 400 มก/ล ที่ให้ผลแตกต่างทางสถิติกับต้นที่ไม่ได้รับสาร เมื่อให้สารพาราโคลบิวทร้าโซลในจำนวนครั้ง เพิ่มขึ้นสามารถส่งผลต่อความสูงของต้นดาหาดได้ในทุกระดับความเข้มข้น ดังจะเห็นได้จากเมื่อให้สารพาราโคลบิวทร้าโซลจำนวน 2 ครั้ง ต้นดาหาดที่ได้รับสารพาราโคลบิวทร้าโซลความเข้มข้น 100 และ 200 มก/ล ให้ผลไม่แตกต่างทางสถิติกับต้นที่ไม่ได้รับสาร แต่ ให้ผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับต้นที่ได้รับสารพาราโคลบิวทร้าโซลระดับความเข้มข้น 300 และ 400 มก/ล ต้นดาหาดที่ ได้รับสารพาราโคลบิวทร้าโซลจำนวน 2 ครั้ง ให้ความสูงที่เพิ่มขึ้นน้อยกว่าการได้รับสารพาราโคลบิวทร้าโซลเพียงครั้งเดียวและการ ได้รับสารพาราโคลบิวทร้าโซลจำนวน 3 และ 4 ครั้ง ต้นดาหาดมีความสูงที่เพิ่มขึ้นอย่างไปตามลำดับของจำนวนครั้งที่ได้รับเพิ่มขึ้น เป็นไปในทวนองเดียวกันในทุกระดับความเข้มข้นของสารพาราโคลบิวทร้าโซลที่ทำการทดลอง โดยจากการทดลองพบว่าการให้สาร พาราโคลบิวทร้าโซลจำนวน 4 ครั้ง ส่งผลให้ต้นดาหาดมีความสูงไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่ทุกระดับความเข้มข้นของสาร

พาโคลบิวทร่าโซลให้ความสูงของต้นดาหลาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการไม่ให้สาร โดยที่ระดับความเข้มข้น 400 มก/ล มีผลทำให้ต้นดาหลามีความสูงเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด การให้สารพาโคลบิวทร่าโซลในระดับความเข้มข้นดังกล่าวจำนวน 1 ครั้ง ทำให้ต้นดาหลามีความสูงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 4.22 ซม. เมื่อให้สารพาโคลบิวทร่าโซลจำนวน 2, 3 และ 4 ครั้ง ส่งผลให้ต้นดาหลามีความสูงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1.60, 1.17 และ 0.51 ซม. ตามลำดับ (ตารางที่ 1 ภาพที่ 1) เมื่อพิจารณาจำนวนหน่อที่เกิดขึ้นพบว่าให้ผลไม่แตกต่างกันทางสถิติในทุกระดับความเข้มข้นที่ทำการทดลองเฉลี่ย 5-6 หน่อ ในส่วนของความกว้างและความยาวใบก็เป็นไปในทำนองเดียวกันกล่าวคือไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ผลของสารพาโคลบิวทร่าโซลความเข้มข้นต่างๆ ต่อความสูงที่เพิ่มขึ้นของต้นดาหลา

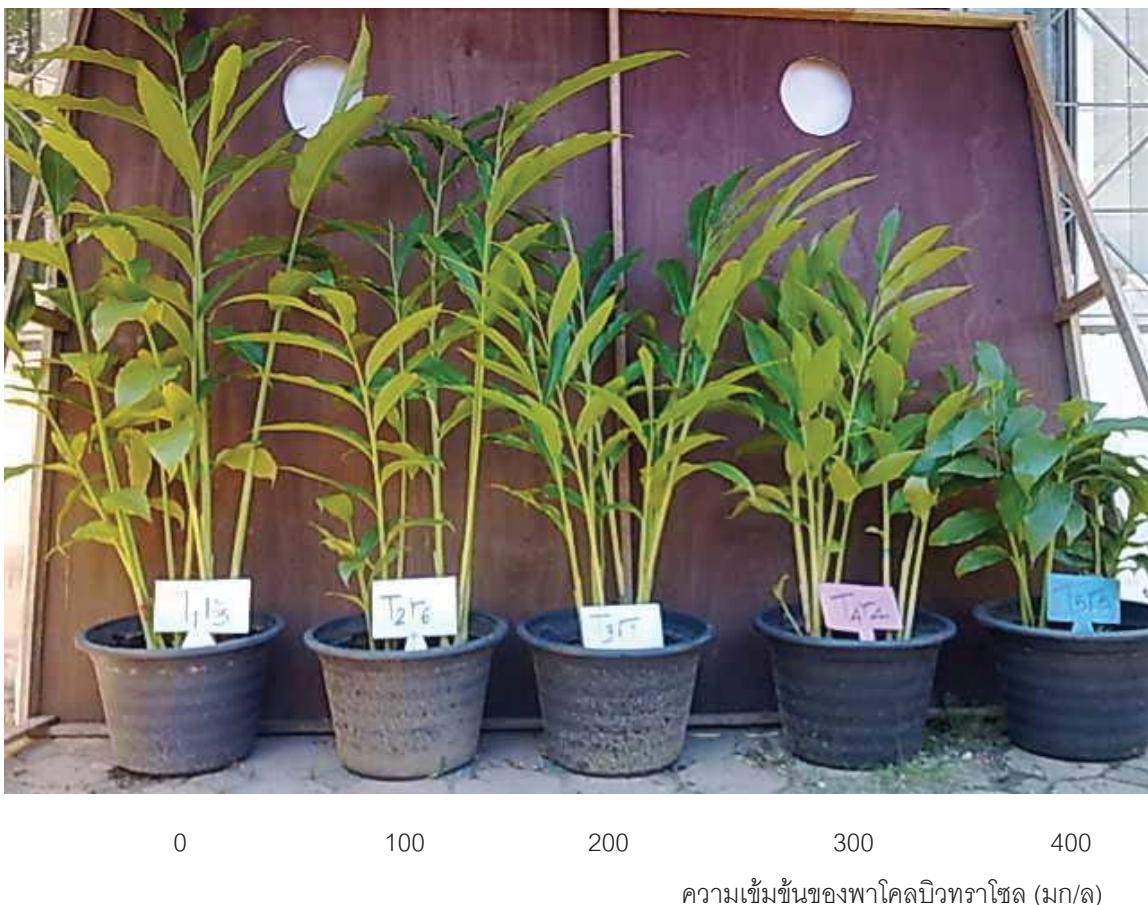
ความเข้มข้นของ PBZ (มก/ล)	ความสูงที่เพิ่มขึ้นของต้นดาหลา (ซม) หลังจากสารครั้งที่			
	1	2	3	4
0	5.97 ^a	5.56 ^a	3.80 ^a	2.49 ^a
100	5.36 ^{b,a}	5.03 ^a	1.52 ^b	1.11 ^b
200	5.67 ^a	4.64 ^a	2.33 ^b	1.10 ^b
300	5.25 ^{b,a}	3.29 ^b	2.00 ^b	0.61 ^b
400	4.22 ^b	1.60 ^c	1.17 ^b	0.51 ^b
F-test	**	**	**	**
C.V.%	23.77	33.57	58.19	67.94

** ผลการทดลองมีความแตกต่างทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ตัวอักษรที่ต่างกันในคอลัมน์เดียวกันแสดงว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี Duncan's Multiple Range Test (DMRT)

ตารางที่ 2 ผลของสารพาโคลบิวทร่าโซลต่อจำนวนหน่อ ความกว้าง ความยาวใบของดาหลา

ความเข้มข้นของ PBZ (มก/ล)	จำนวนหน่อ	ความกว้างใบ (ซม)	ความยาวใบ (ซม)
0	5.85	8.95	29.50
100	5.20	8.20	30.25
200	5.90	7.50	28.75
300	6.40	7.29	29.32
400	6.85	8.05	29.05
F-test	ns	ns	ns
C.V.%	29.76	14.74	28.75

ns ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี Duncan's Multiple Range Test (DMRT)

ภาพที่ 1 ต้นดาหลังจากรดน้ำสารพาราโคลบิวทร่าไซด์ความเข้มข้นต่างๆ (อายุ 4 เดือน)

อภิปรายผล

การรดน้ำสารพาราโคลบิวทร่าไซด์กับต้นดาหลาในระดับความเข้มข้น และจำนวนครั้งที่แตกต่างกัน พบร่วมกัน พบว่าความสูงของต้นดาหลาไม่แตกต่างกันเมื่อได้รับสารเพียงครั้งเดียว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสารพาราโคลบิวทร่าไซด์ที่ดาหลาได้รับในสปีดานที่ 1 ยังมีปริมาณไม่เพียงพอที่จะส่งผลต่อความสูงของต้นดาหลา แต่เมื่อให้สารพาราโคลบิวทร่าไซด์ ในจำนวนครั้งเพิ่มขึ้นสามารถส่งผลต่อความสูงของต้นดาหลาได้ในทุกระดับความเข้มข้น ดังจะเห็นได้จากเมื่อให้สารพาราโคลบิวทร่าไซด์จำนวน 2 ครั้ง ความสูงที่เพิ่มขึ้นของต้นดาหลาน้อยกว่าการได้รับสารพาราโคลบิวทร่าไซด์เพียงครั้งเดียว และการได้รับสารพาราโคลบิวทร่าไซด์จำนวน 3 และ 4 ครั้ง ต้นดาหลามีความสูงที่เพิ่มขึ้นอย่างตามจำนวนครั้งที่เพิ่มขึ้นเป็นไปในทันทีเดียวกันในทุกระดับความเข้มข้นของสารพาราโคลบิวทร่าไซด์ที่ทำการทดลอง โดยสารพาราโคลบิวทร่าไซด์ระดับความเข้มข้น 400 มก/ล มีผลทำให้ต้นดาหลามีความสูงเพิ่มขึ้นอย่างสุด การรดน้ำสารพาราโคลบิวทร่าไซด์ทำให้ความสูงของต้นดาหลาเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับต้นที่ไม่ได้รับสารพาราโคลบิวทร่าไซด์ สืบเนื่องมาจากสารพาราโคลบิวทร่าไซด์มีคุณสมบัติยับยั้งการแบ่งเซลล์ และการยืดยาวของเซลล์ ซึ่งได้มีการทดลองใช้สารพาราโคลบิวทร่าไซด์กับต้นพืชอีกหลายชนิดและให้ผลเป็นไปในทันทีเดียวกัน กล่าวคือการใช้สารพาราโคลบิวทร่าไซด์ จะทำให้ความสูงของต้นพืชลดลง และมีความสูงน้อยกว่าต้นที่ไม่ได้รับสารพาราโคลบิวทร่าไซด์ ดังเช่นการทดลองของ Thohirah et al. (2005) โดยมีการใช้สารพาราโคลบิวทร่าไซด์กับพืชช่วงศูนย์ แบ่งการทดลองออกเป็น 2 ส่วนคือ *Curcuma roscoena* ทดลองกับต้นกล้าอายุ 3 สปีดาน ใช้วิธีการรดน้ำสารลงดิน ส่วน *Curcuma alismatifolia* ทดลองกับไส้โซมใช้วิธีการฉีดพ่น พบว่าสารพาราโคลบิวทร่าไซด์ มีผลต่อความสูงของต้นพืชไม่ว่าจะให้สารดังกล่าวแก่พืชด้วยวิธีการใดหรือใช้รืนสวนได้ก็ตาม เมื่อความเข้มข้นของสารเพิ่มขึ้น

ความสูงจะลดลงเรื่อย ๆ และเนื่องจากสารพาโคลบิวทร่าโซลมีผลต่อการยึดยาวของลำต้นเท่านั้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในส่วนอื่น ๆ จึงทำให้ต้นพืชไม่มีลักษณะผิดปกติ ได้ ฯ เห็นได้จากผลกระทบของพบร่วมกับจำนวนใบใหม่ที่เกิดขึ้นไม่มีความแตกต่างทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับต้นที่ไม่ได้รับสารสารพาโคลบิวทร่าโซลมีคุณสมบัติยับยั้งการสร้างหรือการทำงานของจินเบอเรลลินโดยไปยับยั้งการทำงานของ cytochrome P450 ซึ่งเป็น coenzyme ในการทำงานของเอนไซม์ oxygenase ซึ่งเป็นเอนไซม์ในกระบวนการเปลี่ยนแปลง kaurene ไปเป็นกรด kaurenoic ทำให้กระบวนการสังเคราะห์จินเบอเรลลินในพืชถูกยับยั้ง ปริมาณจินเบอเรลลินในพืชจึงลดลง ทำให้ลำต้นดาหลามีเยื่อดယา ความสูงของต้นดาหลาที่ได้รับสารพาโคลบิวทร่าโซลจึงน้อยกว่าต้นดาหลาที่ไม่ได้รับสาร นักจากนี้สารพาโคลบิวทร่าโซลสามารถเคลื่อนย้ายได้โดยผ่านทางท่อน้ำ การระดับสารลงดินจึงช่วยให้ต้นดาหลาดูดซับได้ดียิ่งขึ้นด้วย (Purohit, 1986 ข้ามโดย Thohirah et al., 2005) จากการทดลองของพบร่วมกับการใช้สารพาโคลบิวทร่าโซล กับดาหลาจะทำให้ต้นมีความสูงน้อยลงเท่านั้น โดยไม่ทำให้ส่วนต่างๆ ของต้นดาหลาผิดปกติ เนื่องจากสารพาโคลบิวทร่าโซล มีผลต่อการยึดยาวของลำต้นเท่านั้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในส่วนอื่น ๆ แต่สิ่งหนึ่งที่ต้องพิจารณา ก่อนการใช้สารพาโคลบิวทร่าโซลกับดาหลาหรือไม่ดอกชนิดอื่นๆ คือต้องเลือกระดับความเข้มข้นของสารพาโคลบิวทร่าโซล และจำนวนครั้งของการให้ที่เหมาะสมเนื่องจากมีการทดลองของนิติพัฒน์ พัฒนาดตรชัย (2557) ที่พบว่าอิทธิพลร่วมกันของระดับความเข้มข้นและระยะเวลาในการระดับสารพาโคลบิวทร่าโซลในต้นชوانชุมมีความแตกต่างทางสถิติ

สรุป

การใช้สารพาโคลบิวทร่าโซลกับต้นดาหลาด้วยวิธีการระดับลงดิน 5 ระดับความเข้มข้น พบร่วมดับความเข้มข้น ที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตมากที่สุดคือ 300 และ 400 mg/l เนื่องจากต้นดาหลามีความสูงต่ำที่สุดโดยไม่ส่งผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ของต้นดาหลา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่สนับสนุนงบประมาณสำหรับดำเนินการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2558

เอกสารอ้างอิง

- นิติพัฒน์ พัฒนาดตรชัย. (2557). พาโคลบิวทร่าโซล : ผลต่อการเติบโตของทรงพุ่มและปริมาณคลอโรฟิลล์ของชوانชุมพันธุ์ ขอลленด์. วารสารแก่นเกษตร, 42, 39-46.
- นิติพัฒน์ พัฒนาดตรชัย. (2557). ผลของพาโคลบิวทร่าโซลต่อพัฒนาการของใบชuan chum phan thu' khollend - mis thailand. วารสารวิจัยและสิ่งแวดล้อมวิชาการเกษตร, 31, 1-12.
- สมพร ประเสริฐส่งสกุล. (2558). การขยายพันธุ์ดาหลาในหลอดทดลอง. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 10, 21-28.
- อรุณี ม่วงแก้วงาม. (2557). ผลของสารควบคุมการเจริญเติบโตต่อการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อค่าหลา (*Etlingera elatior*). วารสารพืชศาสตร์สูงขนาดคริทิค, 1, 10-13.
- Abdelmageed, A. H. A., Faridah, Q. Z., Norhana, F. M. A., Julia, A. A. & AbdulKadir, Midhzar. (2011). Micropropagation of *Etlingera elatior* (Zingiberaceae) by using axillary bud explants. *Journal Medicinal*, 5, 4465-4469.
- Chan, E. W. C., Lim, Y. Y. & Wong, S. K. (2011). Phytochemistry and pharmacological properties of *Etlingera elatior*. A review. *Pharmacogn. J.*, 3, 1-10.

- Kambask, K. B. & Santilata, S. (2009). Effect of plant growth regulator on micropropagation of ginger (*Zingiber officinale* Rosc.) cv. Suprva and Suruchi. *Journal of Agriculture Technology*, 5, 271-280.
- Sarmiento, M. K. & Kuehny, J. S. (2003). Efficacy of paclobutrazol and gibberellin on growth and flowering of three Curcuma species. *HortTechnology*, 13, 493-496.
- Te-chato, S., Nujeen, P. & Muangsorn, S. (2009). Paclbutrazol enhance bud break and flowering of Friederick's Dendrobium orchid *In vitro*. *Journal of Agricultural Technology*, 5, 157-165.
- Thohirah, L. A., Ramlan, M. F. & Kamalakshi, N. (2005). The effect of paclbutrazol and flurprimidol on the growth and flowering of *Curcuma roscooeana* and *Curcuma alismatifolia*. *Malaysian Applied Biology Journal*, 34, 1-5.
- Zheng, R., Wu, Y. & Xia, Y. (2012). Chlorocholine chloride and paclbutrazol treatments promote carbohydrate accumulation on bulbs of lily oriental hybrid. *Journal of Zhejiang University Science (Biomedicine & Biotechnology)*, 13, 136.